

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

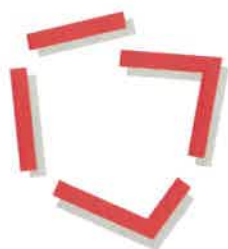
Stanowisko

Konwentu Powiatów Województwa Pomorskiego w sprawie obowiązku ubezpieczenia pojazdów, których właścicielem stał się powiat w wyniku orzeczenia przepadku pojazdu

Gdańsk, 4.11.2024

Zgodnie z art. 130a ust. 10 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1251 ze zm.) starosta występuje do sądu z wnioskiem o orzeczenie przepadku pojazdu usuniętego z drogi, na rzecz powiatu, w sytuacji gdy prawidłowo powiadomiony właściciel lub osoba uprawniona nie odebrała pojazdu w terminie 3 miesięcy od dnia jego usunięcia. W wyniku tak skierowanego wniosku, po przeprowadzonym postępowaniu, sąd wydaje postanowienie o orzeczeniu przepadku pojazdu na rzecz powiatu. Powiat staje się właścicielem pojazdu w momencie, gdy postanowienie staje się prawomocne. Natomiast zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2500 ze zm.) posiadacz pojazdu mechanicznego jest obowiązany zawrzeć umowę obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem posiadanego przez niego pojazdu. Nie przewidziano odrębnej regulacji dla ubezpieczenia pojazdów, których właścicielem stał się powiat w wyniku orzeczenia przepadku, co w praktyce dostarcza powiatom licznych problemów.

Problemy związane z ubezpieczeniem pojazdów nabytych przez powiat w wyniku przepadku pojazdu wynikają z faktu, że powiat właścicielem staje się w momencie uprawomocnienia orzeczenia, natomiast informację o tym, kiedy orzeczenie jest prawomocne, otrzymuje często z opóźnieniem. Dopiero prawomocne postanowienie o przepadku pojazdu na rzecz powiatu jest podstawą do zawarcia umowy ubezpieczenia OC dla danego pojazdu. Jednak powiat nie ma możliwości ustalenia daty prawomocności orzeczenia, dopóki sąd nie wyda w tym temacie właściwego zarządzenia lub postanowienia z klauzulą prawomocności.

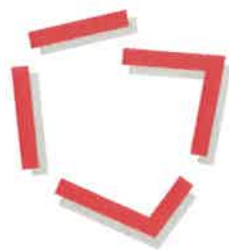
ZWIĄZEK POWIATÓW POLSKICH

Postanowienie o orzeczeniu przypadku pojazdu, staje się prawomocne w momencie, gdy dla każdej ze stron postępowania upłyne termin na jego zaskarżenie. Ten termin jednak może mieć różny bieg dla każdej ze stron. Termin ten biegnie bowiem najpierw od momentu doręczenia orzeczenia – 7 dni na złożenie wniosku o uzasadnienie, a następnie kolejny termin dwóch tygodni, na złożenie apelacji, licząc od dnia doręczenia stronie uzasadnienia postanowienia. Tak skonstruowane przepisy procedury cywilnej i kwestia doręczeń, których czasu nie można oszacować, sprawia, że tylko informacja pochodząca od sądu, odnośnie terminu prawomocności orzeczenia jest informacją wiarygodną. Natomiast informacje, te z sądów, często napływają do stron postępowania z opóźnieniem, przez co powiat naraża się na zawarcie ubezpieczenia OC z opóźnieniem.

Zawarcie umowy ubezpieczenia OC z opóźnieniem skutkuje możliwością nałożenia na powiat kary finansowej przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny. Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny z takiej możliwości korzysta, w związku z czym zdarzają się sytuacje, że nawet za 1 dzień opóźnienia w zawarciu umowy ubezpieczenia nakładane są kary. Opóźnienie to natomiast nie jest zawinione przez powiat i nie powinno skutkować nałożeniem kar.

Kolejnym wątkiem jaki należy poruszyć jest kwestia omyłek pisarskich i rachunkowych w orzeczeniach. Takie bowiem się zdarzają, natomiast jeżeli zostają popełnione przez sąd w orzeczeniu, mogą skutecznie uniemożliwić zawarcie umowy ubezpieczenia. Chociażby jednoliterowy/jednocyfrowy błąd w numerze identyfikacyjnym VIN, bądź numerze rejestracyjnym pojazdu sprawia, że ubezpieczyciele nie chcą zawrzeć umowy ubezpieczenia na podstawie tak wydanego orzeczenia. W takiej sytuacji oprócz problematycznej kwestii terminu prawomocności orzeczenia, pojawia się jeszcze kwestia sprostowania orzeczenia. Sprostowanie orzeczenia następuje na podstawie postanowienia sądu, które wydawane jest z urzędu lub na wniosek – taka procedura dodatkowo wydłuża czas kiedy powiat otrzyma poprawne dokumenty które pozwolą na ubezpieczenie pojazdu.

Ostatnim wątkiem wartym uwagi, jest kwestia tego, że pojazdy jakie są w trybie art. 130a ust. 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym, usuwane z drogi publicznej i znajdują się na parkingu strzeżonym, nie są wprowadzane przez powiat do ruchu. Powiat nie korzysta z tych pojazdów, nie są one użytkowane na drodze, często również są to pojazdy, posiadające widoczne uszkodzenia, a nawet wraki. Ideą obowiązkowego zawierania umowy ubezpieczenia OC dla pojazdów było zabezpieczenie ewentualnych

ZWIĄZEK POWIATÓW POLSKICH

roszczeń osób poszkodowanych wyniku wprowadzenia pojazdu do ruchu. W przypadku pojazdów, których właścicielem staje się powiat w związku z orzeczeniem przepadku pojazdu, nie ma możliwości wyrządzenia szkody w związku z ich uczestnictwem w ruchu drogowym, gdyż nie są do tego ruchu wprowadzane. W tej sytuacji zatem sama idea zawierania ubezpieczenia OC dla każdego z tych pojazdów powinna być kwestionowana.

Obowiązująca regulacja prawna jest niedopasowana do obowiązujących realiów i nastręcza wiele niepotrzebnych problemów w codziennej pracy powiatów. Powiaty często karane są za sytuacje na które nie mają wpływu, co powoduje niepotrzebne koszty. Mając na względzie wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie C-383/19 (obowiązek ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych w przypadku zepsutego auta niewycofanego z ruchu) oraz względy praktyczne dostrzegane w codziennej pracy powiatów rozwiązaniem problemu byłoby:

1. Wydłużenie okresu, w którym powiat ma obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia OC dla pojazdów, których właścicielem stał się w wyniku orzeczenia przepadku pojazdu, do 3 miesięcy od dnia otrzymania prawomocnego postanowienia sądu.
2. Stworzenie regulacji, które uniemożliwiałyby nakładanie na powiaty kar za nieterminowe zawarcie umowy ubezpieczenia.
3. Stworzenie regulacji, która wyłączałaby powiat z obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia OC dla każdego z pojazdów z osobna, z tą zmianą, że powiat zobowiązany byłby do zawarcia jednej umowy ubezpieczenia, która rozszerzałaby się na wszystkie pojazdy, których właścicielem stał się w wyniku przepadku pojazdu.

PRZEWODNICZĄCY
KONWENTU POWIATÓW
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Marek Szczepański

